

VERSLAG WERKGROEP ZONNEPARK WIERDENSCH E AA

Onderwerp	:	Werkgroep zonnepark Wierdensche Aa – nummer 1
Datum	:	25 januari 2021 om 19.30 uur
Locatie	:	Online vergadering
Aanwezig	:	Omwonenden, grondeigenaar, lid stichting natuur & milieu Wierden, Hans Schoolderman (beleidsambtenaar Duurzaamheid gemeente Wierden), Miranda Scheffer-Eeftink (vice-voorzitter SDEWE), Kees van Dorth (bestuurslid SDEWE), Harld Schuldink (projectleider Pure Energie), Frank Schothuis (adviseur vergunningen Pure Energie) en Maureen Bekke (omgevingsmanager Pure Energie).
Afwezig	:	-

Dit verslag op hoofdlijnen is een weergave van de eerste vergadering van de werkgroep voor zonnepark Wierdensche Aa.

Agenda:

1. Kennismaking: wie is wie?
2. Korte omschrijving van het project en de locatie
3. Stand van zaken: wat hebben we tot nu toe gedaan & beleid gemeente Wierden
4. Werkwijze en procesafspraken
5. Verkenning landschappelijke inpassing en ecologisch versterking
6. Vervolg
7. Rondvraag
8. Afsluiting

1. Kennismaken

- De bijeenkomst wordt geleid door de Miranda Scheffer – Eeftink, vicevoorzitter van de Stichting Duurzame Energie Wierden-Enter (SDEWE). Zij vraagt alle deelnemers om zich voor te stellen en aan te geven met welke reden zij aan tafel zitten.
- Aan tafel zitten een aantal omwonenden vanuit de wijk Zuidbroek en Rectum/Ypelo, grondeigenaar plangebied, grondeigenaren landgoed De Haarboer en een lid van stichting Natuur & Milieu Wierden.
- Hans Schoolderman (beleidsambtenaar Duurzaamheid gemeente Wierden) zit als toehoorder bij de werkgroep. Hij is verantwoordelijk voor het gemeentelijk beleid op het gebied van duurzaamheid en is benieuwd hoe het proces met de werkgroep in elkaar steekt.
- Twee leden van de werkgroep vragen zich af hoeveel bijeenkomsten er komen en welke tijdsplanning de initiatiefnemers voor ogen hebben. De gespreksleider antwoordt dat het de bedoeling is om op basis van een aantal onderwerpen een aantal bijeenkomsten voor de werkgroep te organiseren. Hoe vaak en wanneer dit plaatsvindt bepaalt de werkgroep in gezamenlijkheid. Uitgegaan wordt van circa 3 tot 4 werkgroepvergaderingen, waarna ook nog een (digitale) informatieavond wordt georganiseerd voor een breder publiek. De tijdsplanning hangt van een aantal factoren af, waaronder de bijeenkomst van de werkgroep, uitvoering van onderzoeken en uitwerking van rapporten.

2. Korte omschrijving van het project en de locatie

- Kees van Dorth geeft in het kort een omschrijving van het zonnepark Wierdensche Aa. Daarbij wordt stilgestaan bij de exacte locatie, de grootte en de opbrengst van het beoogde zonnepark.

3. Stand van zaken: wat hebben we tot nu toe gedaan & beleid gemeente Wierden

- Kees van Dorth geeft weer welke activiteiten tot nu toe zijn uitgevoerd, vanaf het indienen van het principeverzoek tot aan het samenstellen van de werkgroep. Hij staat nadrukkelijk stil bij het thema '50% lokaal eigendom'. De SDEWE heeft een samenwerkingsovereenkomst gesloten met Pure Energie op basis van gelijkwaardigheid. Daardoor komt de helft van het zonnepark in Wierdense handen. De manier hoe dat kan

worden ingevuld staat nog open: via een nog op te richten lokale energiecoöperatie of via de SDEWE door middel van crowdfunding. In de volgende werkgroep wil de SDEWE dit thema verder bespreken. Daarnaast geeft hij aan dat er opdracht is gegeven voor de uitvoering van diverse onderzoeken t.b.v. aanvraag vergunning (o.a. Quicksan flora en fauna, ruimtelijke onderbouwing en landschappelijk inpassingsplan). De input van de werkgroep wordt meegenomen in de verdere uitwerking van deze plannen.

- Hans Schoolderman vertelt wat zijn functie is bij de gemeente Wierden en legt uit op welke manier het afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking tot stand is gekomen in 2019. Hij geeft aan dat het afwegingskader in 2020 op een aantal punten is aangescherpt, waaronder op het punt communicatie en participatie (zowel procesparticipatie als financiële participatie). Bij de behandeling in de raad heeft de raad een amendement (een voorstel voor een tekstuele wijziging van een voorstel dat in de gemeenteraad) ingediend. Bij de vergunningsafgifte voor een zonnepark is een verklaring van geen bedenkingen van de gemeenteraad een vereiste. Daarnaast geeft hij aan dat het college van B&W heeft ingestemd met het ingediende principeverzoek, waarmee het college heeft aangegeven dat zij in algemene zin positief zijn over het idee voor een zonnepark aan de Beversdamsweg. Maar met dit besluit hebben zij nadrukkelijk nog geen groen licht gegeven voor het zonnepark. Hiervoor moeten de initiatiefnemers een formele aanvraag voor een omgevingsvergunning indienen.
- Vanuit de werkgroep wordt de vraag gesteld hoe de gemeente omgaat met het lokaal eigendom. In de media wordt veel gesproken over buitenlandse investeerders die Nederlandse zonneparken opkopen, waardoor de opbrengsten wegvloeien naar het buitenland. Het is niet de bedoeling dat het zonnepark Wierdensche Aa op termijn in buitenlandse handen komt. Harld Schuldink geeft aan dat Pure Energie een duurzaam energiebedrijf is, dat gevestigd is in Enschede. Het bedrijf is volledig Nederlands en heeft één aandeelhouder, de oprichter van het bedrijf. Pure Energie wil een bijdrage leveren om Nederland te verduurzamen en ontwikkelt zon- en windparken samen met de direct omgeving. Daarbij hebben zij het lokaal eigenaarschap hoog in het vaandel en wordt vanaf het begin gezocht naar lokale samenwerkingspartners, zoals in dit geval SDEWE. Daarnaast verkoopt Pure Energie ook groene stroom uit de eigen wind- en zonneparken. Kees van Dorth voegt daaraan toe dat SDEWE een langdurige, gelijkwaardige samenwerking (50/50) is aangegaan met Pure Energie, waardoor de helft van het zonnepark straks in lokale handen komt. Ook betekent 50% lokaal eigenaarschap gezamenlijk ondernemerschap: samen ontwikkelen, bouwen én beheren.
- Vanuit de werkgroep wordt daaraan toegevoegd dat zij het belangrijk vinden dat het zonnepark ook tijdens de exploitatiefase in Nederlandse handen blijft, bijvoorbeeld door dit statutair te regelen. Kees van Dorth geeft aan dat hierover het e.e.a. is opgenomen in de samenwerkingsovereenkomst.

4. Werkwijze en procesafspraken

- De initiatiefnemers vinden het belangrijk dat de omgeving goed geïnformeerd en betrokken is bij de verdere planvorming. De gespreksleider dankt de aanwezigen nogmaals voor hun deelname aan de werkgroep.
- De bedoeling is om op basis van onderwerpen een aantal bijeenkomsten voor de werkgroep te organiseren. Hoe vaak en wanneer dit plaatsvindt bepaalt de werkgroep in gezamenlijkheid.
- De initiatiefnemers stellen de inbreng van de werkgroep zeer op prijs en kijkt samen met de werkgroep hoe dit een plek in het plan kan krijgen. Indien dit niet mogelijk is, bijvoorbeeld in het kader van wet- en regelgeving of op basis van de business case, lichten de initiatiefnemers toe waarom het niet kan.
- De gespreksleider geeft aan dat het belangrijk is dat iedereen zijn of haar mening kan geven in de werkgroep. Zo komen inhoudelijke discussies op tafel, waarbij in alle redelijkheid overlegd wordt of het plan (deels) kan worden aangepast aan wensen vanuit de omgeving.
- De volgende onderwerpen worden besproken in de werkgroep: Landschappelijke inpassing en ecologische versterking (incl. benodigde onderzoeken), mogelijkheden lokaal eigenaarschap, het gebiedsfonds de uitvoering werkzaamheden (en impact op de omgeving) en beheer van het zonnepark.
- De gespreksleider nodigt iedereen uit, wanneer zij andere bespreekonderwerpen in relatie tot het zonnepark hebben, dit kenbaar te maken. Dat mag ook later in het proces.
- De gespreksleider geeft aan dat het belangrijk is dat niet alleen de werkgroep op de hoogte is van het ontwikkelingsproces, maar ook omwonenden en andere inwoners van Wierden. Er worden diverse communicatiemiddelen ingezet, waaronder de projectwebsite, website van de SDEWE, digitale nieuwsbrieven,

berichten in de huis-aan-huis bladen en bijeenkomsten (al dan niet digitaal). Mochten de leden een ander idee hebben voor de communicatie richting de omgeving, dan wordt dit zeer op prijs gesteld.

5. Landschappelijke inpassen en ecologische versterking

- Frank Schothuis legt uit wat de uitgangspunten zijn voor de landschappelijke inpassing en ecologische versterking. Daarbij geeft hij aan dat de initiatiefnemers de Gedragscode Zon op Land van brancheorganisatie Holland Solar in acht nemen. Hierin is onder andere vastgelegd dat een zonnepark moet bijdragen aan het landschap en de ecologische waarden in het gebied. In de praktijk betekent dit dat minimaal 25% van zonnepark onbedekt blijft. Daarnaast houden de initiatiefnemers een zuidopstelling op agrarische gronden aan en zorgen voor voldoende ruimte tussen de rijen én panelen. Ook wordt gekeken naar mogelijke koppelkansen voor de lokale biodiversiteit.
- Ook vanuit het gemeentelijk beleid is een aantal voorwaarden gesteld aan zonneparken:
 - De verkavelingsrichting en de maat en vorm van de kavels zijn bepalend voor de vormgeving van het zonnepark.
 - De realisatie van het zonnepark gaat niet ten koste van bestaande waardevolle landschapselementen.
 - Het zonnepark moet aansluiten bij bestaande patronen en structuren in het landschap.
 - Per landschapstype gelden daarnaast nog verschillende uitgangspunten en typen landschapselementen die daarvoor kunnen worden benut.
 - De zonnevelden hebben een eenvoudige hoofdvorm en volgen de lijnen van het bestaande landschap.
 - De paneelhoogte mag niet hoger zijn dan 1,5 meter.
 - Afwijken van de maximale paneelhoogte is mogelijk, mits dit nader ruimtelijk onderbouwd wordt. Daarbij worden eisen gesteld aan de landschappelijke inpassing in de vorm van extra beplanting.
 - Van het zonneveld blijft 30% van het grondoppervlak onbenut om de grond gezond te houden. De onbenutte stroken grond liggen gelijkmatig verdeeld over het zonneveld en maken geen deel uit van de landschappelijke inpassing.
 - Van het zonneveld mag 20% i.p.v. 30% van het grondoppervlak onbenut blijven als de initiatiefnemers kunnen aantonen dat de grond gezond blijft bij voldoende toetreding van licht en water.
- In verband met het indienen van het principeverzoek heeft een ecologisch adviesbureau in opdracht van de initiatiefnemers een verkenning gedaan op het gebied van landschappelijke inpassing en ecologische versterking. De verkenning kan als basis dienen voor het gesprek met de werkgroep en eventuele verdere landschappelijke en ecologische onderzoeken.
- De leden van de werkgroep willen graag over het onderwerp landschappelijke inpassing en ecologische versterking meedenken. Zij geven aan dat zij het belangrijk vinden dat het zonnepark goed wordt ingepast in de omgeving en het zicht op het zonnepark zoveel als mogelijk wordt ontnomen. Daarbij moet met name de zichtlijnen van de achterliggende woningen in acht worden genomen.
- Een van de leden vraagt zich af of het mogelijk is om het zonnepark op dit moment aan te sluiten op het stroomnet. Daarnaast wordt gesproken over het feit dat Enexis liever oost-west opstellingen hanteert in verband met de gelijke verdeling op het stroomnet. Daar wordt aan toegevoegd dat er begrip is voor het standpunt om een zuidopstelling te hanteren, maar dat wellicht een gecombineerde opstelling van zuidoost én zuidwest misschien een interessante optie is.
- De initiatiefnemers geven aan dat het congestievraagstuk (het aansluiten op het elektriciteitsnet) op veel plaatsen speelt in Nederland. Ook in Wierden. Er wordt in Nederland flink geïnvesteerd in het elektriciteitsnet, zodat de decentrale opwekking van elektriciteit in de toekomst beter kan worden opgevangen. Daarnaast hebben brancheorganisatie Holland Solar en Netbeheer Nederland een convenant gesloten waarin is opgenomen dat grote zonneparken maar voor 70 procent van het piekvermogen worden aangesloten op het energienet in verband met de verdeling van de belasting op het net. Tevens zijn in het beleid van de gemeente Wierden randvoorwaarden opgenomen voor wat betreft de opstelling van zonnepanelen. Overigens zijn daarbinnen nog wel allerlei mogelijkheden te bedenken.
- Een van de leden vraagt op welke manier de panelen worden gelegd: horizontaal of verticaal. Daarop wordt geantwoord dat er nog geen besluit is genomen over op welke manier de panelen worden geplaatst. Hiervoor dient eerst een technische tekening te worden gemaakt. De initiatiefnemers hebben niet direct een voorkeur.

- Een van de leden is benieuwd op welke manier het zonnepark wordt afgeschermd vanuit de A35. De A35 ligt in verhouding tot het zonnepark hoger, waardoor er goed zicht is op de panelen.
- De vraag die daarbij op tafel komt is of het belangrijk is om die zijde van het zonnepark af te schermen. Een groot deel van de automobilisten is een passant, die niet uit de directe omgeving van Wierden komt. Ook wordt aangegeven dat het belang van mensen die wonen en recreëren in het gebied zwaarder weegt. Afscherming aan de andere zijden is daarom belangrijker. Daarnaast wordt aangegeven dat aan die zijde van het zonnepark ook een gasleiding loopt waarop niet mag worden gebouwd, dan wel beplanting op mag staan. Daarop wordt tegengeworpen dat het mogelijk is dat passanten een bezwaar kunnen indienen, omdat zij het bijvoorbeeld een vervuiling van het landschap vinden. Kortom, een aandachtspunt.
- Het idee wordt geopperd of het mogelijk is om de gasleiding te verplaatsen, dan wel te verwijderen. Dit geeft wellicht meer mogelijkheden om het zonnepark ook vanaf die zijde af te schermen. Daarop wordt geantwoord dat het gaat om een hoofdgasleiding, die niet verplaatst of verwijderd kan worden.
- De vraag wordt gesteld in hoeverre er contact is opgenomen met de initiatiefnemer aan de Moerasweg. Tussen beide initiatieven zitten maar twee percelen. In de ogen van de werkgroep kan dit ook als kans worden gezien om het gebied integraal aan te pakken op het gebied van landschappelijke inpassing en ecologische versterking, waarbij ook aandacht is voor de twee tussenliggende percelen.
- Op dit moment is er geen contact met de andere initiatiefnemer. De tussenliggende percelen zijn van twee andere grondeigenaren, die in het verleden hebben aangegeven niet te willen deelnemen aan de ontwikkeling van een zonnepark op hun percelen. De werkgroepleden vragen de initiatiefnemers om te kijken of het mogelijk is om dit integraal aan te pakken.
- Een van de werkgroepleden vraagt in hoeverre de mogelijkheid bestaat dat automobilisten verblind kunnen worden door de zonnepanelen.
- Frank Schothuis geeft aan dat dit afhankelijk is van de uiteindelijke opstelling van de panelen. In principe zijn zonnepanelen ontworpen om zoveel mogelijk zonlicht te absorberen, waardoor de reflectie wordt beperkt. Afhankelijk van de opstelling kan het zijn dat voor de vergunningverlening een reflectieonderzoek moet worden uitgevoerd, al dan niet voorzien van mitigerende maatregelen.
- Aan de hand van de inrichtingsschets wordt gevraagd of de westzijde van het zonnepark niet kan worden voorzien van een wal. Dit is ook geopperd tijdens de informatieavond. Door het plaatsen van een wal wordt ook voorkomen dat in de herfst, winter en vroege lente zicht is op het zonnepark. Ook worden vraagtekens gezet bij de hoogte van de haag, die nu is ingetekend langs de westzijde van het park. Het landgoed ligt op een aantal plekken hoger, waardoor er nog steeds zicht kan zijn op het zonnepark. De vraag wordt gesteld of de afscheiding, in welke vorm dan ook, niet één meter hoger moet zijn. Hoogte is een punt van aandacht.
- Frank Schothuis geeft aan dat het soort beplanting ook bepaald of het zonnepark in de herfst, winter en vroege lente zichtbaar is. Er kan bijvoorbeeld gekozen worden voor groenblijvende beplanting of beplanting met een dikke/ volle boomstructuur. Daarnaast heeft de struweelrand ook een positieve invloed op de biodiversiteit. De wens voor een wal wordt meegenomen bij de verdere uitwerking van de inrichtingsschets, waarbij wel de kanttekening wordt geplaatst dat de karakteristieken van het landschap ook worden meegewogen. Met andere woorden, past een wal in dit landschapstype?
- Vanuit de werkgroep wordt ook bevestigd dat het belangrijk is dat de inrichting bijdraagt aan de biodiversiteit, maar dat de wal echt de voorkeur heeft. Daarbij wordt ook aangegeven, mits een wal niet mogelijk is, dat de afscheiding gedurende het jaar intact moet zijn, zodat er geen zicht is op het zonnepark.
- Daarnaast wordt geopperd of het een idee is om een kleinere wal te plaatsen aan de overzijde van de Beverdamsweg, zodat je aan beide zijde eenzelfde soort afscheiding hebt.
- Daarop wordt geantwoord dat dit geen onderdeel is van het plangebied. Vanuit de werkgroep wordt aangevuld dat er in dat gebied een karakteristieke boom staat. De leden van de werkgroep vinden dit een landschapsbepalend element dat niet onherkenbaar, dan wel verstoord mag worden door de landschappelijke inpassing van het zonnepark.
- Daarnaast wordt het idee geopperd om het gebied in de zuidwestelijke hoek te veranderen in een rustpunt, dan wel schuilplaats voor fietsers en wandelaars (wellicht in een TIP, toeristisch informatiepunt). Dit wordt als aandachtspunt bij de verdere uitwerking meegenomen.

- De vraag wordt gesteld of de elzensingel langs de noordzijde van het park geen schaduw veroorzaakt op de zonnepanelen. Daarnaast geven bomen veel onderhoud. Daarop worden geantwoord dat bomen altijd schaduw veroorzaken, maar de verwachting is dat de bomen geen versturende werking hebben op de locatie.
- Een van de leden van de werkgroep oppert of het mogelijk is om een geluidsscherm te plaatsen aan de zijde van de A35. Dit gaat zowel verblinding als zicht tegen. Daarnaast is Rijkswaterstaat voornemens om de geluidschermen langs de A35 ook te gebruiken voor de plaatsing van zonnepanelen. Een ander lid van de werkgroep geeft aan dat een geluidsscherm ook geluidshinder tegengaat in het gebied aan de westzijde van de A35. Een win-win- situatie.
- De grond aan de oostzijde van het zonnepark is geen onderdeel van het plangebied en is in eigendom van Rijkswaterstaat. De gemeente is in gesprek met Rijkswaterstaat over de A35 als duurzaamheids corridor, waarbij dit onderwerp kan worden meegenomen, dan wel geagendeerd.
- De vraag wordt gesteld of een hekwerk verplicht is, of dat een natuurlijke afscheiding, zoals een brede sloot, ook afdoende is. Daarop wordt geantwoord dat het vanuit een verzekeringstechnisch oogpunt verplicht is om een hekwerk rondom het zonneveld te plaatsen. Er zijn wel allerlei mogelijkheden qua uitvoering van het hekwerk. De initiatiefnemers geven de voorkeur aan een natuurlijk hekwerk, dat voor kleine dieren passeerbaar is. Denk hierbij aan houten palen en schapengaas.
- Een van de leden vraagt zich af hoeveel oppervlakte er precies wordt opengelaten. Daarop wordt aangegeven dat de eerste inrichtingsschets een vertekend beeld van de 'vrije oppervlakte'. Bij de verdere uitwerking kan exact worden aangegeven hoeveel ruimte tussen de panelen zit en langs de randen. Het pad wordt niet verhard.
- Een van de leden vraagt of het ook mogelijk is om dan te laten zien hoe de veldstelling eruit komt te zien. Daarbij wordt geopperd om wellicht een deel van de opstelling in zuidwestelijke richting en een deel in zuidoost richting te plaatsen in verband met een verdeelde stroomopwekking.
- Een van de leden wil weten op welke manier de brandveiligheid wordt gewaarborgd en of dit een vereiste is, bijvoorbeeld vanuit de verzekering.
- De initiatiefnemers geven aan dat er geen aparte brandvoorziening wordt getroffen en dat dit niet noodzakelijk is. Ten zuiden van het plangebied ligt een grote vijver, die in noodgevallen gebruikt kan worden om een brand te blussen. Ook wordt aangegeven dat het risico op brand relatief klein is. Branden bij zonnepanelen komen 'vaak' voor bij in-dak systemen door bijvoorbeeld kortsluiting, waarbij er een risico bestaat dat de isolatie vlamvat.
- De leden van de werkgroep zijn benieuwd op welke manier het onderhoud van het park wordt uitgevoerd.
- De initiatiefnemers geven aan dat dit nog niet bekend is, omdat dit mede afhangt van het inrichtingsplan en de soort beplanting. Bij de aanvraag van de vergunning dient een beheer- en onderhoudsplan te worden ingediend, waarin wij aangegeven op welke manier wij het zonnepark gaan beheren en onderhouden op het gebied van de natuurlijke inrichtingselementen. Kees van Dorth geeft aan op welke manier dat nu wordt gedaan bij zonnepark De groene Weuste, waarbij ook gebruik wordt gemaakt van de diensten van zorgboerderij De Piet.
- Er wordt gevraagd wat de huidige planning en doorlooptijd is van het project. Aangegeven wordt dat de planning en doorlooptijd van het project van meerdere factoren afhankelijk is, waaronder het omgevingsproces, de vergunningsaanvraag en de SDE-procedure. De initiatiefnemers streven om in april de vergunningsprocedure bij de gemeente Wierden te starten.

6. Vervolg

Er wordt afgesproken dat de werkgroep elke twee weken vergaderd op maandagavond. De digitale reeks wordt ingepland door Maureen Bekke. De eerstvolgende vergadering vindt plaats op **maandag 8 februari om 19.30 uur**.

7. Rondvraag

- Kees van Dorth biedt de leden van de werkgroep aan om een bezoek te brengen aan het zonnepark De Groene Weuste in Wierden. Geïnteresseerden kunnen zich melden bij Kees van Dorth of Miranda Scheffer – Eeftink.

8. Afsluiting

De vergadering wordt om 21.20 uur afgesloten.